

Uchwała w przedmiocie wyrażenia zgody na dochodzenie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru

Celem artykułu jest analiza instytucji uchwały zezwalającej na dochodzenie roszczeń o naprawienie szkód wyrządzonych przy zawiązaniu spółki, względnie sprawowaniu zarządu lub nadzoru w spółce kapitałowej. O ile bowiem kwestia charakteru i zasad odpowiedzialności piastunów organów spółek kapitałowych doczekała się szczegółowego opisan¹, o tyle zagadnienie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności piastuna organu bądź założyciela spółki pozostawiono na uboczu. Zagadnienie to jest jednak warte uwagi, gdyż ogniskuje w sobie kwestie zasad ładu korporacyjnego oraz odpowiedzialności odszkodowawczej.

I. Geneza i cel instytucji

Instytucję uchwały wyrażającej zgodę na dochodzenie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru uregulowano odpowiednio w art. 228 pkt 2 kodeksu spółek handlowych² – jeżeli chodzi o spółkę z o.o. – oraz w art. 393 pkt 2 k.s.h. – jeżeli chodzi o spółkę akcyjną.

Istotą przywołanej regulacji jest ukształtowanie wewnątrz-korporacyjnej procedury dochodzenia roszczeń odszkodowawczych związanych z zawiązaniem spółki lub z wykonywaniem funkcji w zarządzie czy też radzie nadzorczej lub komisji rewizyjnej. Polega ona na założeniu, że dochodzenie roszczeń odszkodowawczych wobec określonego kręgu podmiotów może się odbywać wyłącznie na podstawie uchwały zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia.

Artykuł 228 pkt 2 i art. 393 pkt 2 k.s.h. stanowią niemal dosłowne powtórzenie norm kodeksu handlowego³,

odpowiednio – art. 221 pkt 2 k.h. oraz art. 388 pkt 2 k.h. Wydaje się, że inspiracją dla twórców kodeksu handlowego stanowiła niemiecka ustawa o spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z 1892 r. (*Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung*, GmbHG)⁴. Zgodnie z § 46 pkt 8 GmbHG dochodzenie roszczeń odszkodowawczych powstałych przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu przeciwko zarządom oraz wspólnikom wymaga uchwały wspólników. Charakterystyczne jest jednak, że ani ówczesna, ani obecna regulacja niemieckiej spółki akcyjnej (*Aktiengesellschaft*) nie zastrzega do kompetencji walnego zgromadzenia decyzji o dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych względem założycieli czy piastunów organów. W sposób wyraźny wskazuje na to zestawienie ze sobą § 46 GmbHG oraz § 119 niemieckiej ustawy o spółce akcyjnej z 1965 r. (*Aktiengesetz*, AktG), które normują kwestie zastrzeżone dla wspólników czy walnego zgromadzenia.

Mechanizm dochodzenia roszczeń odszkodowawczych za szkody powstałe przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru w spółce z o.o. oraz w spółce akcyjnej jest zbliżony do regulacji niemieckiej spółki z o.o. (*Gesellschaft mit beschränkter Haftung*).

Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych stanowi obszar kompetencji zarządu, ponieważ mieści się w sferze prowadzenia spraw spółki oraz reprezentacji spółki⁵. W tym kontekście jest charakterystyczne, że decyzja w sprawie dochodzenia roszczeń przeciwko założycielom

1 Por. przede wszystkim: A. Opalski, K. Oplustil, *Niedochowanie należytej staranności jako przesłanka odpowiedzialności cywilnoprawnej zarządców spółek kapitałowych*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2013/3, s. 11–23; J. Jastrzębski, *W sprawie odpowiedzialności członków organów spółek kapitałowych*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2013/7, s. 15–20; A. Opalski, K. Oplustil, *Jeszcze w sprawie odpowiedzialności członków organów spółek kapitałowych*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2013/12, s. 26–29; P. Blaszczyk, *Odpowiedzialność odszkodowawcza menedżerów spółek a przekroczenie tzw. dopuszczalnego ryzyka gospodarczego*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2009/11, s. 37–43; P. Blaszczyk, *Przesłanka bezprawności w ramach odpowiedzialności odszkodowawczej menedżerów spółek. Glosa do wyroku SN z dnia 9 lutego 2006 r.*, V CSK 128/05, „Monitor Prawniczy” 2012/1, s. 47–50; J. Okolski, D. Wajda, *Odpowiedzialność członków zarządu spółek kapitałowych*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2007/2, s. 11–17; J. Okolski, J. Modrzejewski, Ł. Gasiński, *Odpowiedzialność członków zarządu w spółkach kapitałowych – mierznik staranności*, w: A. Nowicka (red.), *Prawo prywatne czasu przemian. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Stanisławowi Soltysińskiemu*, Poznań 2005, s. 495; A. Koch, *Zasady i przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej za szkody wyrządzone spółce z ograniczoną odpowiedzialnością*, w: M. Pyziak-Szafnicka (red.), *Odpowiedzialność cywilna. Księga Pamiątkowa ku czci Profesora Adama Szpunara*, Kraków 2006, s. 537–555; T. Siemiątkowski, *Odpowiedzialność cywilnoprawna w spółkach kapitałowych*, Warszawa 2007, *passim*.

2 Ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 ze zm.), dalej jako k.s.h.

3 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.06.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz. U. Nr 57, poz. 502 ze zm.), dalej jako k.h.

4 Powyższą tezę zdaje się potwierdzać fakt, że wymóg zgody organu właścicielskiej spółki na dochodzenie roszczeń odszkodowawczych przeciwko zarządom oraz wspólnikom wprowadził dekret z 8.02.1919 r. o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (Dz. U. Nr 15, poz. 201 ze zm.) w art. 12 pkt 7. Podobnie tego typu zgody wymagano w art. 56 pkt 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.10.1933 r. – Prawo o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (Dz. U. Nr 82, poz. 602 ze zm.). Odmienne natomiast stanowi rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 22.03.1928 r. – Prawo o spółkach akcyjnych (Dz. U. Nr 39, poz. 383 ze zm.).

5 K. Bilewska, *Dochodzenie roszczeń spółki kapitałowej przez jej wspólników (actio pro socio)*, Warszawa 2008, s. 36–37.

lub piastunom organów została włączona do kategorii uprawnień strukturalnych⁶.

Przyznanie wspólnikom niemieckiej spółki z o.o. kompetencji do decydowania w przedmiocie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych powstałych przy zawiązaniu spółki czy też przy sprawowaniu zarządu tłumaczy się za pomocą dwóch podstawowych argumentów.

Po pierwsze, dochodzenie tego rodzaju roszczeń jest sprawą wewnętrzną spółki⁷. Dlatego też jest uzasadnione, aby zgromadzenie wspólników, jako najważniejszy organ spółki, wypowiedziało się w tej kwestii⁸. Powinno mieć ono możliwość rozważenia wszelkich zalet i wad dochodzenia roszczeń związanych z zawiązaniem spółki lub sprawowaniem zarządu przeciwko konkretnym członkom zarządu czy wspólnikom⁹. Należy bowiem zwrócić uwagę, że wytoczenie powództwa przeciwko członkom zarządu czy wspólnikom sygnalizuje o nieprawidłowościach w spółce, które nie pozostają bez wpływu na reputację spółki. Dodatkowo może mieć to dość istotne przełożenie na poszczególne sfery działalności spółki, jak chociażby relacje kredytowe z bankami¹⁰. Innym argumentem jest również to, że gdyby decyzja o wytoczeniu powództwa odszkodowawczego leżała w kompetencjach zarządu, powodowałoby to nierzadko sytuację oczywistego konfliktu interesów. Członek zarządu mógłby się bowiem stać „sędzią we własnej sprawie”¹¹.

Po drugie, specyfika spółki z o.o. zakłada współpracę zarówno pomiędzy samymi wspólnikami, jak i pomiędzy wspólnikami a członkami zarządu. Natomiast groźba dochodzenia roszczeń odszkodowawczych w sposób oczywisty stanowi ryzyko utraty, a przynajmniej zachwiania zaufania w relacjach korporacyjnych. Dlatego też zgromadzenie wspólników może stanowić forum, na którym wspólnicy będą poszukiwać kompromisu dla zachowania dalszej współpracy w spółce z o.o.¹²

Charakterystyczne jest jednak to, że regulacja niemieckiej spółki akcyjnej zawiera odmienne rozwiązanie kwestii dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od założycieli czy piastunów organów za szkody związane z wykonywaniem zarządu, nadzoru lub zawiązaniem spółki. Dla skutecznego dochodzenia roszczeń odszkodowawczych nie jest bowiem potrzebna uchwała walnego zgromadzenia. *Aktiengesetz* nie zastrzega do kompetencji walnego zgromadzenia kwestii decydowania o dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych za szkody powstałe przy zawiązaniu

spółki, sprawowaniu zarządu lub nadzoru. Federalny Trybunał Sprawiedliwości (*Bundesgerichtshof*, BGH) w orzeczeniu w tzw. sprawie *ARAG/Garmenbeck*¹³ wskazał wręcz, że dochodzenie roszczeń odszkodowawczych względem członków zarządu jest obowiązkiem rady nadzorczej wynikającym z § 111 AktG¹⁴. Odstępianie od tego obowiązku może nastąpić tylko wyjątkowo, gdy dochodzenie roszczeń odszkodowawczych sprzeciwia się interesowi spółki.

Należy jednak dodać, że opisany wyżej obowiązek jest niezależny od przewidzianej w § 147 AktG¹⁵ instytucji dochodzenia roszczeń odszkodowawczych przeciwko założycielom lub piastunom organów na podstawie uchwały walnego zgromadzenia¹⁶.

Podsumowując, celem art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 k.s.h. jest wyraźne zastrzeżenie dla zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia) kompetencji do decydowania o dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych przeciwko założycielom oraz piastunom organów. W ten sposób w przypadku dochodzenia opisywanych roszczeń odszkodowawczych względem piastunów organów czy założycieli spółki mamy do czynienia z kompetencją dzieloną między zgromadzenie wspólników (walne zgromadzenie) a zarząd, względnie radę nadzorczą. Dlatego o ile samo dochodzenie roszczeń odszkodowawczych leży w gestii zarządu (ewentualnie rady nadzorczej), o tyle konieczną przesłanką dochodzenia tego rodzaju roszczeń jest zgoda zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia).

Motywy takiego rozwiązania jest założenie, że dochodzenie tego rodzaju roszczeń odszkodowawczych powinno być rozważone przez wspólników (akcjonariuszy), ponieważ nie pozostaje ono bez wpływu na relacje korporacyjne w spółce i reputację samej spółki, stanowiąc w pewnym sensie sprawę wewnętrzną spółki.

2. Uchwała jako przesłanka dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru

Powzięcie uchwały, o której mowa w art. 228 pkt 2 bądź w art. 393 pkt 2 k.s.h., stanowi konieczną przesłankę

6 A. Opalski, *Rada nadzorcza w spółce akcyjnej*, Warszawa 2006, s. 7.

7 T. Liebscher w: *Münchener Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung – GmbHG*, t. 2: §§ 35–52 GmbHG, H. Fleischer (red.), W. Goette (red.), Monachium 2012, komentarz do § 46, nb. 228.

8 Por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 2, w zakresie, w jakim wskazuje się, że zgromadzenie wspólników jest najwyższym organem spółki w ramach tzw. zasady wszechmocy zgromadzenia wspólników (*Grundsatz der Omnipotenz der Gesellschafterversammlung*). Odnośnie do ogólnej kompetencji zgromadzenia wspólników por. W. Bayer w: *GmbH-Gesetz Kommentar*, M. Lutter (red.), P. Hommelhoff (red.), Kolonia 2012, komentarz do § 46, nb. 1.

9 Przepis § 46 ust. 8 GmbHG przewiduje, że uchwała wspólników jest wymagana dla dochodzenia roszczeń odszkodowawczych powstałych w związku z zawiązaniem spółki lub sprawowaniem zarządu przeciwko członkom zarządu lub wspólnikom.

10 T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 228; V. Römermann w: *Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbH-Gesetz)*, t. 2: §§ 35–85 GmbHG, §§ 1–4 EGGmbHG, L. Michalski (red.), Monachium 2010, komentarz do § 46, nb. 390; W. Zöllner w: *GmbHG Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung*, A. Baumbach (red.), A. Hueck (red.), Monachium 2013, komentarz do § 46, nb. 57.

11 Por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 228.

12 T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 228; V. Römermann w: *Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 391.

13 Wyrok BGH z 21.04.1997 r. (II ZR 175/95), „*Neue Juristische Wochenschrift*” 1997, s. 1926.

14 G. Spindler w: *Aktiengesetz Kommentar*, t. 1: §§ 1–149, K. Schmidt (red.), M. Lutter (red.), Kolonia 2010, komentarz do § 147, nb. 1.

15 W ogólnym założeniu instytucja określona w § 147 AktG polega na zobowiązaniu spółki na podstawie uchwały walnego zgromadzenia do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych względem założycieli, członków zarządu i rady nadzorczej w związku z zawiązaniem spółki lub sprawowaniem zarządu albo nadzoru. Spółka, działając przez swoje organy, jest zobowiązana dochodzić tego rodzaju roszczeń w terminie 6 miesięcy od dnia walnego zgromadzenia, na którym powzięto tego rodzaju uchwałę. Należy jednak podkreślić, że § 147 AktG w żaden sposób nie umniejsza obowiązku dochodzenia przez organy spółki roszczeń odszkodowawczych za szkody powstałe przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru.

16 G. Spindler w: *Aktiengesetz Kommentar...*, komentarz do § 147, nb. 1 i n.

dochodzenia przez spółkę roszczeń odszkodowawczych względem założycieli lub piastunów organu. Chodzi tutaj wyłącznie o roszczenia o naprawienie szkód powstałych przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru. Podstawę dochodzenia tego rodzaju roszczeń stanowią głównie art. 291–293 oraz art. 479–481, art. 483 i art. 484 k.s.h., ale można się jej doszukiwać również w ogólnej formule art. 415 oraz art. 471 kodeksu cywilnego¹⁷.

Istotne jest jednak to, że ze względu na cel uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności piastunów organów oraz założycieli katalog ewentualnych podstaw odpowiedzialności należy interpretować stosunkowo szeroko¹⁸. Podstawę odpowiedzialności może bowiem stanowić naruszenie jakichkolwiek obowiązków wynikających z ustawy bądź umowy, które mają związek z zawiązaniem spółki bądź wykonywaniem zarządu czy nadzoru¹⁹.

W tym kontekście należy pamiętać, że wymóg powzięcia uchwały stanowi konieczną przesłankę dochodzenia roszczeń odszkodowawczych – niezależnie, czy są one dochodzone w postępowaniu sądowym, arbitrażowym, karnym (za pomocą powództwa cywilnego), czy nawet w postępowaniu administracyjnym²⁰. Decydujący jest tutaj charakter dochodzonego roszczenia. Powzięcia odpowiedniej uchwały wymaga także dochodzenie roszczeń poza procesem, np. przez zawarcie ugody²¹. Innymi słowy, uchwały zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia) wymaga sądowe oraz pozasądowe dochodzenie roszczeń przeciwko założycielom oraz piastunom organów.

Odpowiednio uchwała zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia) będzie niezbędna do zrzeczenia się roszczeń odszkodowawczych przez spółkę. Wynika to z założenia, że zgody organu właścicielskiego spółki wymaga zarówno pozytywna, jak i negatywna decyzja o dochodzeniu roszczeń przeciwko założycielom bądź piastunom organu²². Wydaje się jednak, że kwestia ta jawi się inaczej w przypadku cofnięcia pozwu jako czynności procesowej, chyba że cofnięcie pozwu jest połączone ze zrzeczeniem się roszczenia²³.

Podobnie zgromadzenie wspólników (walne zgromadzenie), oprócz przesądzającej decyzji o dochodzeniu roszczeń, może również zdecydować o niepodejmowaniu jakichkolwiek kroków zmierzających do dochodzenia określonych roszczeń odszkodowawczych. W takim przypadku uchwała będzie jednak miała z zasady wyłącznie

charakter programowy. Wynika to z założenia, że tego rodzaju uchwała w istocie nie wywołuje żadnych skutków prawnych, ponieważ nie zmienia sytuacji zarządu czy rady nadzorczej. Kwestia ta inaczej się rysuje, jeżeli tego rodzaju uchwała została powzięta w następstwie wcześniejszej uchwały zezwalającej na dochodzenie roszczeń odszkodowawczych – w takim przypadku będzie ona obligowała zarząd do wstrzymania działań zmierzających do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Jest bowiem zasadą, że wszelkie decyzje spółki związane z dochodzeniem roszczeń odszkodowawczych przeciwko założycielom lub piastunom organów powinny następować na podstawie uchwały zgromadzenia wspólników bądź walnego zgromadzenia.

Kwestią wtórną jest związanie zarządu (względnie rady nadzorczej) uchwałą w przedmiocie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Trafnie bowiem się wskazuje, że powzięcie tego rodzaju uchwały wiąże członków zarządu. W ten sposób są oni zobligowani do jej wykonania w sposób opisany w uchwale²⁴. Wynika to bezpośrednio z dyspozycji art. 207 k.s.h. – w przypadku spółki z o.o. oraz art. 375 k.s.h. – w przypadku spółki akcyjnej²⁵. Dlatego też niekiedy postuluje się, aby uchwała zakreślała termin jej wykonania²⁶.

Należy przy tym pamiętać, że o ile powzięcie uchwały, o której mowa w art. 228 pkt 2 bądź w art. 393 pkt 2 k.s.h., stanowi konieczną przesłankę dochodzenia roszczeń odszkodowawczych²⁷, o tyle w żaden sposób nie przesądza o istnieniu określonego prawa podmiotowego po stronie spółki. Podobnie też powzięcie odpowiedniej uchwały nie ma wpływu na wymagalność roszczenia (względnie jego przedawnienie²⁸).

24 Por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 251; V. Römermann w: *Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 446.

25 Związaniu zarządu uchwałą o dochodzeniu roszczeń podjętą na zasadzie art. 393 pkt 2 k.s.h. w żaden sposób nie przeczy art. 375¹ k.s.h. Wyjaśniając bowiem relację pomiędzy art. 375 a art. 375¹ k.s.h., związanie zarządu uchwałami walnego zgromadzenia następuje jedynie wtedy, kiedy kompetencja walnego zgromadzenia do powzięcia danej uchwały wynika z ustawy bądź statutu spółki; por. A. Szumański w: *Kodeks spółek handlowych*, t. 3: *Spółka akcyjna. Komentarz do artykułów 301–490*, S. Soltysieński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaia, Warszawa 2013, s. 658.

26 J. Szwaia w: *Kodeks...*, t. 3, s. 876.

27 Zagadnieniem wartym uwagi jest kwestia przelewu roszczeń odszkodowawczych spółki za szkody powstałe przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru na rzecz osoby trzeciej. Wątpliwość dotyczy tego, czy w przypadku dochodzenia tego rodzaju roszczeń przez osobę trzecią konieczne jest powzięcie odpowiedniej uchwały przez spółkę. Opisywane zagadnienie zostało rozpoznane w literaturze niemieckiej, gdzie uznaje się je za sporne. Wskazuje się jednak, że powzięcie odpowiedniej uchwały jest konieczne nawet po dokonaniu przelewu takiej wierzytelności; por. W. Bayer w: *GmbH-Gesetz...*, komentarz do § 46, nb. 40; por. też G. Roth w: *Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung. Kommentar*, H. Altmeppen (red.), G. Roth (red.) Monachium 2015, komentarz do § 46, nb. 61; zob. także argumentację T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 241. Wydaje się, że dla skutecznego przelewu tego rodzaju roszczeń konieczne jest powzięcie uchwały, o której mowa w art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 k.s.h. Przelew tego rodzaju roszczenia należy uznać za metodę dochodzenia roszczeń odszkodowawczych niezależnie od tego, czy celem przelewu jest proste przeniesienie roszczenia, czy też jest ono nakierowane na osiągnięcie skutku, w którym osoba trzecia dochodzi roszczeń odszkodowawczych we własnym imieniu, ale na rzecz spółki. Jest natomiast inną kwestią, że uchwała, o której mowa w art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 k.s.h., jest konieczna dla wszystkich decyzji spółki co do tego rodzaju roszczeń.

28 Bezspornie wotowanie powództwa o odszkodowanie za szkody powstałe przy zawiązaniu spółki lub wykonywaniu zarządu albo nadzoru bez stosownej uchwały przerywa bieg terminu przedawnienia. Pewne wątpliwości może jednak budzić, czy zawezwanie do próby ugodowej na podstawie art. 185 ustawy z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.), dalej jako k.p.c., pomimo braku uchwały, o której mowa w art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 k.s.h., może powodować przerwanie biegu terminu przedawnienia. Rozstrzygnięcie tego zagadnienia zależy od przesądzenia, czy postępowanie to zostało przedsięwzięte bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c., a więc czy może się zakończyć zawarciem ugody

17 Ustawaz23.04.1964r.–Kodekscywilny(tekstjedn.:Dz.U.z2014r.poz.121zezm.), dalej jako k.c. Por. J. Szwaia w: *Kodeks spółek handlowych*, t. 3: *Spółka akcyjna. Komentarz do artykułów 301–490*, S. Soltysieński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaia, Warszawa 2013, s. 874; W. Popiołek w: *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, J.A. Strzépka (red.), Warszawa 2015, s. 968; J.P. Naworski w: *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. 3: *Tytuł III. Spółki kapitałowe. Dział II. Spółka akcyjna*, T. Siemiątkowski (red.), R. Potrzebszcz (red.), Warszawa 2012, s. 636 i 637.

18 Por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 232 i n.; V. Römermann w: *Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 415 i n.; G. Spindler w: *Aktiengesetz Kommentar...*, komentarz do § 147, nb. 3 i 4.

19 T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 232.

20 Por. J. Szwaia w: *Kodeks...*, t. 3, s. 874.

21 T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 244.

22 Por. K. Bilewska, *Dochodzenie roszczeń...*, s. 38; J. Szwaia w: *Kodeks...*, t. 3, s. 874; W. Popiołek w: *Kodeks...*, s. 968; J.P. Naworski w: *Kodeks...*, t. 3, s. 636 i 637.

23 E. Zielińska w: *Wkłady niepieniężne w spółkach handlowych*, W. Popiołek (red.), Warszawa 2014, s. 392.

3. Konsekwencje braku uchwały zezwalającej na dochodzenie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru

Kluczowe dla prowadzonych rozważań jest uchwycenie konsekwencji dochodzenia roszczeń odszkodowawczych przeciwko założycielom lub piastunom organów pomimo braku uchwały, o której mowa w art. 228 pkt 2 bądź w art. 393 pkt 2 k.s.h.

Analizę zagadnienia należy prowadzić dwutorowo. Po pierwsze, uwzględniając dochodzenie roszczeń odszkodowawczych na podstawie czynności prawnej, np. przez zawarcie ugody, względnie umowy zwolnienia z długu lub innej umowy odnoszącej się do roszczeń odszkodowawczych wobec założycieli lub piastunów organu. Po drugie, uwzględniając dochodzenie roszczeń odszkodowawczych na drodze postępowania sądowego bądź arbitrażowego.

Jeżeli chodzi o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych przeciwko założycielom bądź piastunom organów na podstawie czynności prawnej, to konsekwencje braku odpowiedniej uchwały zezwalającej nie budzą większych wątpliwości. Wskazuje się, że zgodnie z art. 17 § 1 k.s.h. taka czynność prawna jest bezwzględnie nieważna i może być konwalidowana na podstawie art. 17 § 2 k.s.h.²⁹ poprzez powzięcie odpowiedniej uchwały w terminie 2 miesięcy od dokonania wadliwej czynności prawnej.

Natomiast dochodzenie roszczeń odszkodowawczych względem założycieli czy piastunów organów na drodze postępowania sądowego bądź arbitrażowego bez wymaganej uchwały zezwalającej jest różnie oceniane w piśmiennictwie. A. Szumański wskazuje, że w tego rodzaju przypadku ma zastosowanie sankcja przewidziana w art. 17 k.s.h., przy czym autor nie rozwija dalej, jakie powinny być losy takiego powództwa³⁰. M. Rodzyńkiewicz natomiast wyjaśnia, że wytoczenie powództwa bez stosownej uchwały zgromadzenia wspólników bądź walnego zgromadzenia powinno skutkować jego oddaleniem z uwagi na brak legitymacji czynnej, nie zaś z uwagi na sankcję, o której

mowa w art. 17 k.s.h.³¹ Podobne stanowisko w tej kwestii prezentują: S. Soltysiński³², J.P. Naworski³³, P. Piniór³⁴, R. Pabis³⁵ oraz E. Zielińska³⁶. Natomiast zgodnie z zapartywaniem K. Bilewskiej wytoczenie powództwa bez uzyskania odpowiedniej zgody zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia) może prowadzić do odrzucenia pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 i § 2 k.p.c. wraz ze wcześniejszym zniesieniem postępowania w odpowiednim zakresie³⁷. Wynika to z założenia, że powzięcie uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na dochodzenie roszczeń odszkodowawczych względem założycieli lub piastunów organów przesądza o umocowaniu zarządu lub rady nadzorczej do reprezentowania spółki w procesie. Dlatego też, zdaniem K. Bilewskiej, kwestia ewentualnego braku odpowiedniej uchwały powinna być rozstrzygana z perspektywy nienależytego umocowania do reprezentowania spółki przed sądem³⁸. Opiswane stanowisko jest konsekwencją tezy, że kompetencja do reprezentowania spółki wynika nie tylko z art. 204 oraz art. 372 k.s.h., ale także np. z art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 k.s.h.

Pogląd, że uchwała w przedmiocie zgody na dochodzenie roszczeń odszkodowawczych względem założycieli lub piastunów organów stanowi o umocowaniu zarządu względnie rady nadzorczej, wydaje się nieprzekonujący.

Kompetencja zarządu do reprezentacji w spółkach kapitałowych ma charakter jednolity – dotyczy umocowania do dokonywania wszelkich czynności sądowych i pozasądowych. Kompetencję zarządu w tym zakresie wyznacza art. 204 oraz art. 372 k.s.h. Może ona być wyłączona jedynie w przypadkach wyraźnie zakreślonych w ustawie, takich jak art. 210 § 1, art. 253, art. 379 § 1 oraz art. 426 k.s.h.³⁹ Ograniczenia kompetencji zarządu do reprezentacji nie można wywodzić z art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 czy w ogóle z art. 228 oraz art. 393 k.s.h.

Symptomatyczne jest także porównanie art. 228 pkt 2 z art. 210 § 1 k.s.h. oraz art. 393 pkt 2 z art. 379 § 1 k.s.h. O ile art. 210 § 1 oraz art. 379 § 1 k.s.h. normują kwestię kompetencji do reprezentowania spółki w sporze z członkiem zarządu, o tyle art. 228 pkt 2 i art. 393 pkt 2 k.s.h. przyznają zgromadzeniu wspólników (walnemu zgromadzeniu) kompetencję do merytorycznej oceny zasadności dochodzenia roszczeń odszkodowawczych powstałych przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu lub nadzoru. W ten sposób kodeks spółek handlowych zdaje się różnicować kwestię kompetencji do reprezentowania spółki oraz merytorycznej oceny celowości dochodzenia określonej kategorii roszczeń odszkodowawczych.

według art. 184 k.p.c. Przyjmując, że ugoda sądowa ma złożony charakter i w istocie rzeczy stanowi umowę, o której mowa w art. 917 k.c., oraz oświadczenia procesowe stron (por. m.in. M. Pyziak-Szafnicka w: *System prawa prywatnego*, t. 8: *Prawo zobowiązań – część szczegółowa*, J. Panowicz-Lipska (red.), Warszawa 2011, s. 978; J. Lapiere, *Ugoda sądowa w polskim procesie cywilnym*, „Przegląd Sądowy” 1996/2, s. 13; uchwała Sądu Najwyższego (dalej jako SN) z 11.09.1991 r. (III CZP 80/91), LEX nr 179278) – to w takim przypadku zawarcie ugody sądowej będzie możliwe, a brak odpowiedniej uchwały będzie stanowił jedynie sankcję bezskuteczności zawieszony zgodnie z art. 17 § 2 k.s.h. i upadek ugody po bezskutecznym upływie 2 miesięcy na powzięcie uchwały zezwalającej. Odnośnie do kwestii przerwania biegu terminu przedawnienia przez zawezwanie do próby ugodowej por. przede wszystkim: R. Trzaskowski, *Zawezwanie do próby ugodowej a przerwaniu biegu terminu przedawnienia i zasiedzenia*, „Palestra” 2007/3–4, s. 269 i 270, oraz A. Szlęzak, *Czy zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg przedawnienia?*, „Przegląd Sądowy” 2014/6, s. 7.

29 A. Szumański w: *Kodeks spółek handlowych*, t. 1: *Przepisy ogólne. Spółki osobowe. Komentarz do artykułów 1–150*, S. Soltysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, Warszawa 2012, s. 338; zagadnienie jest jednak sporne w piśmiennictwie, o czym świadczy przywołana tam literatura. Odmiennie Z. Radwański w: *System prawa prywatnego*, t. 2: *Prawo cywilne – część ogólna*, Z. Radwański (red.), Warszawa 2008, s. 441 i 442.

30 A. Szumański w: *Kodeks...*, t. 1, s. 332.

31 M. Rodzyńkiewicz, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 55.

32 S. Soltysiński w: *System prawa prywatnego*, t. 17B: *Prawo spółek kapitałowych*, S. Soltysiński (red.), Warszawa 2010, s. 540 i 541.

33 J.P. Naworski w: *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. 1: *Tytuł I. Przepisy ogólne. Tytuł II. Spółki osobowe*, T. Siemiątkowski (red.), R. Potrzebacz (red.), Warszawa 2010, s. 180.

34 P. Piniór, *Nadzór wspólników w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością*, Warszawa 2013, s. 173 i 174.

35 R. Pabis w: *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, J. Bieniak, M. Bieniak, G. Nita-Jagielski, K. Oplustil, R. Pabis, A. Rachwał, M. Spyra, G. Suliński, M. Tofel, R. Zawłocki, Warszawa 2014, s. 674 i 675.

36 E. Zielińska, *Wkłady niepieniężne...*, s. 392 i 393.

37 K. Bilewska, *Dochodzenie roszczeń...*, s. 43–46.

38 K. Bilewska, *Dochodzenie roszczeń...*, s. 44.

39 A. Opalski, *Konflikty interesów członków organów spółek kapitałowych*, w: M. Modrzejewska (red.), *Prawo handlowe XXI wieku. Czas stabilizacji, ewolucji czy rewolucji. Księga jubileuszowa Profesora Józefa Okolskiego*, Warszawa 2010, s. 690.

Podobnej dystynkcji dokonano w § 46 pkt 8 GmbHG. Do kompetencji zgromadzenia wspólników zastrzeżono – po pierwsze – zgodę na dochodzenie przeciwko zarządcom lub wspólnikom roszczeń odszkodowawczych przysługujących spółce w związku z zawiązaniem spółki lub sprawowaniem zarządu, po drugie – kwestię reprezentacji spółki w procesach przeciwko członkom zarządu⁴⁰. Należy bowiem rozróżnić kwestię merytorycznej oceny celowości dochodzenia roszczenia odszkodowawczego od kwestii reprezentacji spółki w sporach z zarządcami. Zwłaszcza że zakres obydwu przypadków jest różny, ponieważ kwestia reprezentacji w sporach z zarządcami nie dotyczy tylko roszczeń o odszkodowanie za szkody powstałe przy sprawowaniu zarządu⁴¹.

Zagadnienie braku uchwały zezwalającej na pociągnięcie piastuna organu do odpowiedzialności ogniskuje się wokół prawidłowego rozumienia art. 17 § 1 i § 2 oraz art. 228 i art. 393 k.s.h. Ze względu na dyspozycję art. 17 § 1 k.s.h. dokonanie czynności prawnych opisanych w art. 228 oraz art. 393 k.s.h. wymaga uchwały zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia). Opisywana uchwała ma charakter zgody⁴² i tym samym stanowi niezbędny element dokonywanej czynności prawnej⁴³. W mojej ocenie brak takiej uchwały powoduje, że dokonana czynność prawna jest wadliwa i obarczona sankcją bezskuteczności zawieszoną⁴⁴.

Tym samym uchwała zgromadzenia wspólników bądź walnego zgromadzenia w przypadkach opisanych w art. 228 oraz art. 393 k.s.h. jest niezbędnym elementem czynności prawnej i konstrukcyjnie nie ma wpływu na kompetencję zarządu do reprezentowania spółki. Dokonywanie przez zarząd czynności prawnych opisanych w art. 228 oraz art. 393 k.s.h. wymaga autoryzacji zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia). W ten sposób możliwość dokonywania określonych czynności prawnych przez zarząd jest ograniczona. Nie wynika to jednak z ograniczenia kompetencji zarządu, ale z faktu, że w określonej kategorii spraw niezbędną przesłanką dokonania czynności prawnej jest uchwała zgromadzenia wspólników bądź walnego zgromadzenia⁴⁵.

Podobnie powzięcie uchwały zgromadzenia wspólników bądź walnego zgromadzenia w przypadkach opisanych w art. 228 oraz art. 393 k.s.h. nie ma wpływu na kompetencję zarządu (rady nadzorczej) do dokonywania czynności procesowych⁴⁶.

Powzięcie odpowiedniej uchwały stanowi konieczną, materialnoprawną przesłankę dochodzenia roszczeń odszkodowawczych za szkody powstałe przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru⁴⁷. Należy się zatem zgodzić ze stanowiskiem, że brak lub wadliwość uchwał, o których mowa w art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 k.s.h., powinny skutkować oddaleniem powództwa⁴⁸. Przy czym potrzeba oddalenia powództwa w żadnym razie nie wynika z sankcji przewidzianej w art. 17 k.s.h., który ma zastosowanie wyłącznie do czynności prawnych⁴⁹.

Należy zaznaczyć, że w nauce prawa procesowego za wątpliwe uznaje się przenoszenie rozwiązań dotyczących wadliwych czynności prawnych na grunt czynności procesowych⁵⁰. Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera ogólnej systematyki sankcji związanych z wadliwością czynności procesowych⁵¹. W orzecznictwie⁵² oraz nauce prawa procesowego⁵³ kwestia sankcji wobec wadliwych czynności

40 Zgodnie z przeważającym poglądem w przypadku powołania rady nadzorczej, na podstawie § 52 ust. 1 GmbHG w zw. z § 112 AktG, spółkę w sporze z członkiem zarządu reprezentuje rada nadzorcza (w przypadku ustanowienia rady nadzorczej § 52 ust. 1 GmbHG odsyła do określonych przepisów AktG). W takim przypadku nie jest konieczne powołanie pełnomocnika do reprezentowania spółki w sporze z członkiem zarządu. Zob. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 264 i n.; W. Bayer w: *GmbH-Gesetz...*, komentarz do § 46, nb. 43. Dodatkowo wymóg powołania pełnomocnika do reprezentowania w sporze z członkiem zarządu dotyczy tylko aktualnych członków zarządu; por. W. Bayer w: *GmbH-Gesetz...*, komentarz do § 46, nb. 42.

41 Por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 227.

42 Por. A. Szumański w: *Kodeks...*, t. 1, s. 322.

43 Z. Radwański w: *System...*, t. 2, s. 298; M. Safjan w: *Kodeks cywilny, t. 1: Komentarz, Art. 1–449*¹⁰, K. Pietrzykowski (red.), Warszawa 2015, s. 315; R. Majda w: *Kodeks cywilny. Komentarz. Część ogólna*, M. Pyziak-Szafnicka (red.), P. Księżak (red.), Warszawa 2014, s. 733.

44 Z. Radwański w: *System...*, t. 2, s. 441 i 442; odmiennie A. Szumański w: *Kodeks...*, t. 1, s. 322 i 323, oraz szczegółowo tam przytoczona literatura przedmiotu za poglądem o sankcji nieważności oraz sankcji bezskuteczności na tle art. 17 k.s.h.

45 Odmiennie M. Gutowski, *Nieważność czynności prawnej*, Warszawa 2012, s. 116 i 117; A. Koch, *Następstwa przekroczenia przez zarządy spółek kapitałowych ograniczeń do dokonywania czynności prawnych na tle kodeksu handlowego i projektu prawa spółek handlowych*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2000/6, s. 3; A. Koch, *Sankcja nieważności niektórych czynności prawnych spółek kapitałowych*, w: A. Nowicka (red.), *Prawo prywatne czasu przemian. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Stanisławowi Soltyśkiemu*, Poznań 2005 s. 452. Koncepcja, według której w określonej kategorii przypadków mamy do czynienia z wyjątkiem od zasady domniemania kompetencyjnego na rzecz zarządu, zdaje się wywołać z konstrukcji przyjętych w kodeksie handlowym. Zgodnie z art. 369 § 2 k.h.

„prawo członka zarządu do reprezentowania spółki rozciąga się na wszystkie czynności sądowe i pozasądowe, związane z prowadzeniem jakiegokolwiek przedsiębiorstwa handlowego, z wyjątkiem spraw, wymienionych w art. 388 punkt 3, 4 i 5, które wymagają uchwały walnego zgromadzenia”. Odminną konstrukcją posługiwał się kodeks handlowy w przypadku spółki z o.o., wskazując, że według art. 198 § 2 k.h. „prawo członka zarządu do reprezentowania spółki rozciąga się na wszystkie czynności sądowe i pozasądowe, związane z prowadzeniem jakiegokolwiek przedsiębiorstwa handlowego, nie wyłączając zbywania i obciążania nieruchomości, ustanawiania i odwoływania prokury”. Istotne, że konieczną przesłanką ważności zbycia, wydzierżawienia lub ustanowienia prawa użytkownika przedsiębiorstwa było powzięcie odpowiedniej uchwały wspólników zgodnie z art. 221 pkt 3 k.h.; por. A. Koch, *Sankcja nieważności...*, s. 448–449; por. także T. Dziurzyński w: *Kodeks handlowy. Komentarz*, t. 1, T. Dziurzyński, Z. Fenichel, M. Honzatkó, Kraków 1935, s. 352, 372–373 i 574.

46 Por. wyrok SN z 4.07.2012 r. (I CSK 635/11), LEX nr 1228580.

47 W. Bayer w: *GmbH-Gesetz...*, komentarz do § 46, nb. 40; T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 256; W. Zöllner w: *GmbHG...*, komentarz do § 46, nb. 61; por. także V. Römermann w: *Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 456.

48 Por. W. Bayer w: *GmbH-Gesetz...*, komentarz do § 46, nb. 40; T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 255; por. także V. Römermann w: *Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 452 i n.; w orzecznictwie por. wyrok SN z 4.07.2012 r. (I CSK 635/11); wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30.08.2011 r. (VI ACA 1273/10), LEX nr 1120214; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 12.04.2012 r. (I ACA 1024/11), LEX nr 1238460; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 7.05.2013 r. (V ACA 44/13), LEX nr 1323064; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 13.02.2014 r. (V ACA 801/13), LEX nr 1461028; z 29.07.2014 r. (V ACA 781/13), LEX nr 1526966.

49 M. Rodzyńkiewicz, *Kodeks...*, s. 55; J.P. Naworski w: *Kodeks...*, t. 1, s. 180; T. Siemiątkowski, *Odpowiedzialność cywilnoprawna...*, s. 258; P. Piniór, *Nadzór wspólników...*, s. 174. Zapatrywanie, że art. 17 k.s.h. nie ma zastosowania do czynności procesowych, wyrażono w wyroku SN z 5.09.2012 r. (IV CSK 76/12), LEX nr 1229815, a także w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 28.11.2014 r. (I ACA 805/14) oraz postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 9.02.2012 r. (VI ACz 195/12), LEX nr 1124823. Odmiennie A. Szumański w: *Kodeks...*, t. 1, s. 332.

50 Ł. Błaszczak, *Wadliwość czynności procesowych stron i uczestników. Obecny model i propozycja zmian w przyszłym Kodeksie postępowania cywilnego*, w: K. Markiewicz (red.), A. Torbus (red.), *Postępowanie rozpoznawcze w przyszłym Kodeksie postępowania cywilnego*, Warszawa 2014, s. 174 i 175.

51 Por. Ł. Błaszczak, *Wadliwość czynności procesowych...*, s. 191.

52 Por. uchwała składu 7 sędziów SN z 8.11.1956 r. (I CO 30/56), OSNCK 1959/3, poz. 61, gdzie wskazano, że wadliwa czynność procesowa nie jest nieważna; por. także m.in. uchwałę SN z 26.09.2000 r. (III CZP 29/00), OSNC 2001/2, poz. 25, gdzie wskazano, że wyrok, pod którego sentencją nie złożono podpisu, jest wyrokiem nieistniejącym (nie jest nieważną czynnością procesową, lecz nieistniejącą czynnością procesową).

53 Przegląd stanowisk dotyczących wadliwych czynności procesowych por. Ł. Błaszczak, *Wadliwość czynności procesowych...*, s. 187–195; por. także E. Rudkowska-Ząbczyk, *Wadliwość czynności procesowych stron i uczestników postępowania*, w: H. Dolecki (red.), K. Flağa-Gieruszynska (red.), *Ewolucja polskiego postępowania cywilnego wobec*

procesowych (w tym nieważności czynności procesowych)⁵⁴ oraz postaci tych sankcji nie jest pojmowana w sposób jednolity. Niemniej jednak zgodnie się przyjmuje, że dla ewentualnej oceny wadliwości czynności procesowych należy stosować wyłącznie normy prawa procesowego⁵⁵. Dlatego też przyczyną oddalenia tego rodzaju powództwa jest brak koniecznej, materialnoprawnej przesłanki dochodzenia roszczenia odszkodowawczego od założycieli względnie piastunów organów. Stwierdzenie to wydaje się o wiele bardziej klarowne niż brak legitymacji czynnej. W piśmiennictwie bowiem dostrzeżono, że oddalając powództwo z powodu braku legitymacji procesowej, sąd nie orzeka o danym prawie lub stosunku prawnym, lecz jedynie stwierdza, iż dany podmiot nie może być stroną procesu⁵⁶.

W tym kontekście należy poczynić uwagę, że orzekając o roszczeniu odszkodowawczym za szkody powstałe przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu bądź nadzoru, sąd powinien oddalić powództwo, jeżeli na moment zamknięcia rozprawy powód nie udowodni istnienia uchwały, o której mowa w art. 228 pkt 2 bądź art. 393 pkt 2 k.s.h. (względnie w innym postępowaniu zostanie stwierdzona nieważność uchwały bądź zostanie ona uchylona). Ten sam skutek wystąpi, gdy sąd orzekający o roszczeniu odszkodowawczym stwierdzi, że uchwała zgromadzenia wspólników bądź walnego zgromadzenia jest nieskuteczna, względnie uzna ją za nieważną na skutek podniesienia przez pozwanego zarzutu nieważności uchwały na podstawie art. 252 § 4 bądź art. 425 § 4 k.s.h.⁵⁷ Wynika to w prosty sposób z art. 316 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd, wydając wyrok, bierze pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy⁵⁸.

4. Treść uchwały zezwalającej na dochodzenie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru

Ani art. 228 pkt 2, ani art. 393 pkt 2 k.s.h. nie precyzują koniecznej treści uchwały. Nie powinno jednak budzić

wątpliwości, że treść uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności założycieli spółki bądź piastuna organu nie może się ograniczać wyłącznie do prostego wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności. W szczególności za niedopuszczalne należy uznać blankietowe uchwały zezwalające na pociągnięcie do odpowiedzialności piastunów organów bądź założycieli spółki⁵⁹. Nierzadko spotyka się sytuację, że w pewien czas po odwołaniu piastuna organu z funkcji zgromadzenie wspólników (walne zgromadzenie) z inicjatywy nowego zarządu spółki lub nowego większościowego wspólnika bądź akcjonariusza podejmuje blankietową uchwałę w przedmiocie pociągnięcia piastuna organu do odpowiedzialności.

Mając zatem na uwadze cel uchwały, o której mowa w art. 228 pkt 2 bądź art. 393 pkt 2 k.s.h., powinna ona, po pierwsze, konkretnie wskazywać osobę założyciela lub piastuna organu, względem którego ma być dochodzone roszczenie odszkodowawcze⁶⁰. Po drugie, uchwała powinna precyzować zdarzenia mające stanowić podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej. W ten sposób w przypadku dochodzenia roszczeń odszkodowawczych na drodze postępowania sądowego treść uchwały powinna korespondować z przytoczonymi w pozwie okoliczności faktycznymi, na których spółka opiera swoje żądanie, przez przytoczenie konkretnych zarzutów⁶¹. Tym samym, o ile uchwała musi w sposób konkretny wskazywać domniemane zarzuty, o tyle nie musi ich w sposób szczegółowy opisywać, czy też wyjaśniać wszystkich faktów lub okoliczności związanych z rzekomym naruszeniem⁶². Podobnie uchwała nie musi wskazywać dowodów naruszenia, którego dopuścili się założyciele lub piastunowie organów, chociaż przedstawienie takich dowodów na forum zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia) należy ocenić jako pożądaną praktykę. Wynika to z dość oczywistego założenia, że o ile decyzją wspólników bądź akcjonariuszy o pociągnięciu założyciela bądź piastuna organu do odpowiedzialności jest ich swobodną decyzją, o tyle nie może ona mieć przymiotu dowolności lub arbitralności⁶³. Opisywana uchwała nie musi natomiast określać podstawy prawnej roszczenia⁶⁴. Po trzecie, uchwała powinna oznaczyć metodę dochodzenia roszczeń odszkodowawczych względem założyciela spółki bądź piastuna organu. Możliwe jest zastrzeżenie kombinowanej metody dochodzenia roszczeń, np. przez zawarcie ugody, a w przypadku niedojścia do ugodowego załatwienia

przemian politycznych, społecznych i gospodarczych, Warszawa 2009, s. 288 i 289; S. Dalka, *Czynności procesowe stron w procesie cywilnym*, „Palestra” 1975/9, s. 56 i 57 – w zakresie, w jakim sąd może dokonać kontroli czynności dyspozytywnych stron w toku procesu.

54 Por. Ł. Błaszczak, *Wadliwość czynności procesowych...*, s. 191.

55 W. Siedlecki, *Czynności procesowe*, „Państwo i Prawo” 1951/11, s. 715; E. Rudkowska-Ząbczyk, *Wadliwość czynności procesowych...*, s. 287.

56 W. Broniewicz, *Pojęcie legitymacji procesowej*, w: K. Korzan (red.), *Studia z procesu cywilnego*, Katowice 1986, s. 92.

57 W zakresie, w jakim sąd powinien z urzędu stwierdzić istnienie uchwały zezwalającej na dochodzenie roszczeń odszkodowawczych za szkody powstałe przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu, por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 256.

58 Por. wyrok SN z 5.09.2012 r. (IV CSK 76/12), oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 28.11.2014 r. (I ACa 805/14), w których trafnie stwierdzono, że uchwała w przedmiocie wyrażenia zgody na dochodzenie roszczeń odszkodowawczych za szkody powstałe przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru musi być powzięta do czasu zamknięcia rozprawy. W ten sposób celnie zaaprobowano stanowisko, że termin określony w art. 17 § 2 k.s.h. nie ma zastosowania do czynności procesowych.

59 W tym kontekście można się odwołać do dorobku orzecznictwa SN co do uchwał blankietowych w przedmiocie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości, gdzie wskazano, że uchwała powinna precyzować co najmniej przedmiot sprzedaży oraz osobę kontrahenta; por. uzasadnienie uchwały SN z 22.10.2010 r. (III CZP 69/10), OSNC 2011/5, poz. 54; wyrok SN z 17.09.2009 r. (IV CSK 144/09), LEX nr 564977; postanowienie SN z 10.04.2013 r. (IV CSK 516/12), LEX nr 1331352; wyrok SN z 28.03.2007 r. (II CSK 496/06), LEX nr 301831.

60 J. Szwaja w: *Kodeks...*, t. 3, s. 876; por. także T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 249; V. Römermann w: *Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 443.

61 J. Szwaja w: *Kodeks...*, t. 3, s. 876; por. także W. Bayer w: *GmbH-Gesetz...*, komentarz do § 46, nb. 39; T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 249; V. Römermann w: *Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 443.

62 Por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 249.

63 Por. M. Romanowski, *Absolutorium w spółce kapitałowej*, „Przeгляд Prawa Handlowego” 2002/1, s. 26; K. Bilewska, *Naruszenie dóbr osobistych w uchwale walnego zgromadzenia dotyczącej absolutorium*, „Palestra” 2006/7–8, s. 285.

64 J. Szwaja w: *Kodeks...*, t. 3, s. 876; por. także T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 249.

sprawy – przez wytoczenie odpowiedniego powództwa. Brak takiego wyraźnego zastrzeżenia w treści uchwały nie musi jednak pociągać za sobą wadliwości uchwały, jeżeli w wyniku wykładni treści uchwały możliwe jest ustalenie konkretnego sposobu dochodzenia roszczeń odszkodowawczych⁶⁵.

Fakultatywnym elementem uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności założyciela bądź piastuna organu jest określenie zarządowi bądź radzie nadzorczej terminu na wykonanie opisywanej uchwały⁶⁶. Niemniej jednak należy zaznaczyć, że nawet pomimo braku zastrzeżenia terminu w treści uchwały zarząd lub rada nadzorcza są zobligowane do niezwłocznego wykonania uchwały⁶⁷.

Uchwała zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności założyciela bądź piastuna organu nie musi natomiast określać kwotowo wartości dochodzonego roszczenia odszkodowawczego⁶⁸. Wystarczające jest sprecyzowanie zdarzeń mających stanowić podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej. Inną kwestią jest natomiast, że na etapie podejmowania uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności kwotowe określanie wysokości odpowiedzialności odszkodowawczej może być nieoperatywne ze względu na dynamiczny charakter szkody, jeżeli chodzi zarówno o straty (*damnum emergens*), jak i utracone korzyści (*lucrum cessans*). Nie można jednak wykluczać sytuacji, w której zgromadzenie wspólników (walne zgromadzenie) określi warunki dla konkretnego sposobu dochodzenia roszczeń odszkodowawczych, np. dla zawarcia ugody z członkiem zarządu.

5. Wadliwość uchwały zezwalającej na dochodzenie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru

W kontekście wcześniejszych uwag analizy wymaga zagadnienie wadliwości uchwały zezwalającej na pociągnięcie piastuna organu do odpowiedzialności. Wynika to z oczywistego założenia, że przesądzenie o wadliwości uchwały ma niepomiaralny wpływ na wynik postępowania w przedmiocie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych spółki względem piastuna organu⁶⁹. W ten sposób

stwierdzenie wadliwości uchwały zezwalającej na pociągnięcie piastuna organu do odpowiedzialności w istocie jest tożsame z brakiem uchwały zezwalającej na pociągnięcie piastuna organu do odpowiedzialności.

Analizę tego zagadnienia należy prowadzić na dwóch płaszczyznach. Po pierwsze, przez pryzmat przesłanek stwierdzenia nieważności uchwały, o których mowa w art. 252 i art. 425 k.s.h., oraz odpowiednio przesłanek uchylenia uchwały opisanych w art. 249 i art. 422 k.s.h. Po drugie, przy uwzględnieniu wadliwości uchwały, która nie pociąga za sobą stwierdzenia nieważności (możliwości powoływania się na nieważność uchwały) bądź uchylenia uchwały. W takim przypadku wadliwość uchwały należy rozumieć w taki sposób, że chociaż nie orzeczono o stwierdzeniu nieważności bądź uchyleniu uchwały, to nie wywołuje ona żadnych skutków prawnych. Wynika to z założenia, że brak koniecznych elementów treści uchwały powoduje, iż zgromadzenie wspólników bądź walne zgromadzenie nie wyraziło skutecznej zgody na pociągnięcie piastuna organu do odpowiedzialności⁷⁰.

Abstrahując zatem od typowych przyczyn stwierdzenia nieważności bądź uchylania uchwał spółek kapitałowych, można nakreślić dwie charakterystyczne dla uchwał, o których mowa w art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 k.s.h.

Po pierwsze, tego rodzaju uchwała może powodować naruszenie dóbr osobistych piastuna organu lub założyciela spółki. Jest kwestią niebudzącą wątpliwości, że uchwała spółki kapitałowej może dotyczyć materii dóbr osobistych, takich jak cześć, dobre imię czy dobra sława⁷¹. Przede wszystkim chodzi tu o uchwały dotyczące absolutorium, ale również uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na dochodzenie roszczeń wobec osób pełniących funkcję w organach spółki. W szczególności naruszenie dóbr osobistych członka zarządu lub piastuna organu może stanowić przytoczenie bezpodstawnych czy nawet szkalujących zarzutów pod adresem piastunów organów lub założycieli spółki. Wydaje się także, że powzięcie w określonych okolicznościach blankietowej uchwały o pociągnięciu piastuna organu do odpowiedzialności może stanowić o naruszeniu dóbr osobistych piastuna organu lub założyciela spółki⁷².

powinno zostać zawieszona na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. do czasu prawomocnego zakończenia sprawy o ewentualne uchylenie bądź stwierdzenie nieważności uchwały zezwalającej na pociągnięcie piastuna organu do odpowiedzialności; por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 260.

70 Wydaje się, że brak w treści uchwały, o której mowa w art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 k.s.h., koniecznych elementów pozwalających na wyrażenie zgody na dochodzenie roszczeń za szkody powstałe przy zawiązaniu spółki bądź sprawowaniu zarządu lub nadzoru nie stanowi przesłanki stwierdzenia nieważności uchwały, względnie jej uchylenia. Wynika to z założenia, że taka uchwała – co do zasady – wydaje się ważna, ale nie wywołuje zamierzonych skutków prawnych. Sytuację tę może obrazować przykład, w którym zgromadzenie wspólników, podejmując uchwałę, o której mowa w art. 228 pkt 2 k.s.h., na kolejnych następujących po sobie zgromadzeniach określa tylko poszczególne konieczne elementy treści uchwały (np. podczas pierwszego zgromadzenia wspólników określa się osobę piastuna organu, natomiast podczas drugiego zgromadzenia wspólników precyzuje się zdarzenia mające stanowić ewentualną podstawę odpowiedzialności piastuna organu). W ten sposób uchwały rozpoznawane łącznie wyrażają skuteczną zgodę zgromadzenia wspólników na dochodzenie roszczenia. Natomiast każda uchwała postrzegana osobno nie jest nieważna, ale nieskuteczna, ponieważ nie wywoła zamierzonych skutków prawnych.

71 K. Zawada, *Zaskarżanie uchwał wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz uchwał walnego zgromadzenia akcjonariuszy*, w: A. Nowicka (red.), *Prawo prywatne czasu przemian. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Stanisławowi Soltyśińskiemu*, Poznań 2005, s. 606; K. Bilewska, *Naruszenie dóbr...*, s. 286. Por. także wyroki SN z 29.10.1971 r. (II CR 455/71), OSNCp 1972/4, poz. 77; z 23.03.1972 r. (I CR 746/71), OSNC 1973/4, poz. 56; z 13.02.2004 r. (II CK 438/02), OSP 2006/5, poz. 53; z 25.11.2004 r. (III CK 592/03), LEX nr 182098; z 15.12.2005 r. (II CSK 19/05), LEX nr 371799.

72 M. Romanowski, *Absolutorium...*, s. 26.

65 Por. co do dopuszczalności wykładni uchwał spółek kapitałowych wyroki SN z 20.03.2015 r. (II CSK 384/14), Biul. SN 2015/5, poz. 19; z 20.10.2011 r. (III CSK 5/11), OSP 2012/7–8, poz. 75; odmiennie jednak co do dopuszczalności stosowania art. 65 k.c. do uchwał spółek kapitałowych wyrok SN z 18.07.2014 r. (IV CSK 640/13), OSNC 2015/6, poz. 75.

66 J. Szwaja w: *Kodeks...*, t. 3, s. 876.

67 Por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 251.

68 J. Szwaja w: *Kodeks...*, t. 3, s. 876.

69 Ścisła zależność ewentualnej wadliwości uchwały, o której mowa w art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 k.s.h., i losów sprawy o odszkodowanie za szkody powstałe przy sprawowaniu zarządu lub nadzoru powoduje, że postępowanie w tej sprawie

Powzięcie tego rodzaju uchwały w sposób dowolny i arbitralny, wbrew oczywistym faktom, a nawet z ich pominięciem, stanowi podstawę przyjęcia tezy, że w takim przypadku doszło do naruszenia dóbr osobistych⁷³. W konsekwencji taką uchwałę należy traktować jako sprzeczną z ustawą, co stanowi przesłankę stwierdzenia jej nieważności⁷⁴.

Po drugie, w określonym układzie sytuacyjnym powzięcie uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie piastuna organu do odpowiedzialności może powodować naruszenie ustawowych konsekwencji udzielenia absolutorium⁷⁵.

Zgodnie z przeważającym zapatrywaniem istota absolutorium⁷⁶ sprowadza się do przesądzenia, że wszystkie działania osób wchodzących w skład organu spółki są prawidłowe, co pociąga za sobą skutek w postaci zwolnienia z odpowiedzialności w zakresie przedstawionych walnemu zgromadzeniu takich informacji jak sprawozdanie z działalności spółki, sprawozdanie z działalności danego organu oraz sprawozdanie finansowe, przy założeniu, że są one prawdziwe i kompletne⁷⁷. Takie ukształtowanie konstrukcji absolutorium wynika z założenia, że członek organu spółki, któremu udzielono absolutorium, powinien mieć skuteczną możliwość powoływania się na uzyskane absolutorium w każdym przypadku wysunięcia przeciwko niemu roszczeń odszkodowawczych, a nawet w przypadku wyrażenia przez walne zgromadzenie spółki zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności⁷⁸. Koresponduje to z normą wyrażoną w art. 296 oraz odpowiednio w art. 487 k.s.h. W ten sposób powzięcie uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie piastuna organu do odpowiedzialności przy spełnieniu określonych warunków może pozostawać w sprzeczności z ustawowymi konsekwencjami

udzielenia absolutorium opisanymi w art. 296 oraz odpowiednio w art. 487 k.s.h. Skoro bowiem uchwała o udzieleniu absolutorium zwalnia piastunów organów z odpowiedzialności w zakresie udzielonego absolutorium, to tym bardziej kreuje zobowiązanie spółki do niepodejmowania w przyszłości uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na dochodzenie roszczeń odszkodowawczych względem skwitowanych piastunów organów⁷⁹.

Oczywiście, nie będzie żadnej sprzeczności pomiędzy uchwałą zezwalającą na pociągnięcie piastuna organu do odpowiedzialności a uchwałą o udzieleniu absolutorium, jeżeli przyczyną odpowiedzialności piastuna organu będą zdarzenia, które nie zostały przedstawione zgromadzeniu wspólników (walnemu zgromadzeniu), względnie zostały przedstawione w sposób niekompletny, błędny lub zafałszowany. Innymi słowy, chodzi tutaj o takie przypadki, w których zakres uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności jest różny od zakresu uchwały w przedmiocie udzielenia absolutorium. W każdym jednak tego typu przypadku jest uzasadnione, aby uchwała w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności wskazywała, że dane zdarzenie nie jest objęte zakresem absolutorium⁸⁰.

Należy nawiązać jeszcze do wspomnianej kwestii wadliwości uchwały, która nie pociąga za sobą stwierdzenia nieważności bądź uchylenia tego rodzaju uchwały. Opisywana wadliwość uchwały wynika z założenia, że w określonym układzie sytuacyjnym tego rodzaju uchwała może nie pozostawać w sprzeczności z ustawą, co uzasadniałoby stwierdzenie jej nieważności, względnie podniesienie zarzutu nieważności uchwały. Podobnie tego rodzaju uchwała może niekiedy nawet nie spełniać przesłanek koniecznych do jej uchylenia.

W takim przypadku wadliwość uchwały należy rozumieć w taki sposób, że chociaż nie orzeczono o stwierdzeniu nieważności bądź uchyleniu uchwały, to nie wywołuje ona żadnych skutków prawnych. Zgodnie bowiem z wcześniejszymi ustaleniami tego rodzaju uchwała stanowi zgodę zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia), która jest konieczną, materialnoprawną przesłanką dochodzenia roszczenia. Dlatego też w każdym tego rodzaju przypadku uchwałę należy poddać ocenie, czy zawiera ona takie elementy jak oznaczenie – po pierwsze – piastuna organu bądź założyciela, względem którego ma być dochodzone roszczenie, po drugie – zdarzeń mających stanowić podstawę ewentualnej odpowiedzialności odszkodowawczej, po trzecie – metody dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. W przypadku braku takich elementów w treści uchwały nie można mówić o skutecznym wyrażeniu zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności. Dlatego wydaje się, że od kwestii stwierdzenia nieważności czy też uchylenia

73 K. Bilewska, *Naruszenie dóbr...*, s. 285.

74 Odmienne wyrok SN z 19.10.2012 r. (V CSK 439/11), LEX nr 1238145, i w ślad za tym orzeczeniem wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 4.03.2015 r. (I ACa 762/14), LEX nr 1711475.

75 Por. jednak P. Piniór, *Nadzór wspólników...*, s. 155 i 156, w zakresie, w jakim wskazano, że udzielenie absolutorium nie wyklucza wytoczenia powództwa przeciwko piastunowi organu. P. Piniór zdaje się jednak zauważać, że w takim przypadku uchwała, o której mowa w art. 228 pkt 2 k.s.h., powinna wskazywać, iż udzielenie absolutorium było skutkiem braku wiedzy o wyrządzonej szkodzie lub było oparte na nieprawdziwych danych.

76 Dogmatyczna konstrukcja udzielenia absolutorium jest sporna. Przegląd piśmiennictwa w zakresie skutków udzielenia absolutorium przytacza P. Błaszczyk, *Znaczenie prawne absolutorium w świetle odpowiedzialności cywilnej członków organów spółek kapitałowych*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2009/3, s. 25 i 26. Co charakterystyczne, odmiennie pojmuje się skutki udzielenia absolutorium w niemieckiej spółce z o.o. i niemieckiej spółce akcyjnej. Wynika to z założenia, że zgodnie z § 120 ust. 2 AktG w przypadku wysunięcia przez spółkę roszczeń odszkodowawczych za szkody związane z wykonywaniem zarządu bądź nadzoru członek zarządu lub rady nadzorczej nie może się powoływać na fakt udzielenia absolutorium. W GmbHG brak odpowiednika normy wyrażonej w § 120 ust. 2 AktG. Dlatego absolutorium uznaje się za oryginalną instytucję GmbHG, skutkującą w istocie rzeczą stanem, który określa się jako *die Präklusionswirkung*, tj. utratą możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych za szkody powstałe przy sprawowaniu zarządu; por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 144 i n. Odnosnie do charakteru prawnego absolutorium por. T. Liebscher w: *Münchener Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 137 i n., oraz V. Römermann w: *Kommentar...*, komentarz do § 46, nb. 259 i n.

77 M. Romanowski, *Znaczenie prawne absolutorium w spółce kapitałowej*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2002/4, s. 9; J. Strzępka, *Uwagi do artykułu o znaczeniu prawnym absolutorium w spółce kapitałowej*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2002/8, s. 47; J. Frąckowiak w: *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, K. Kruczałak (red.), Warszawa 2001, s. 777; J. Szwaia w: *Kodeks...*, t. 3, s. 927; J. Bieniak w: *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, J. Bieniak, M. Bieniak, G. Nita-Jagielski, K. Oplustil, R. Pabis, A. Rachwał, M. Spyra, G. Sulisński, M. Tofel, R. Zawlocki, Warszawa 2014, s. 955 i 956; K. Strzelczyk w: *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. 2: *Tytuł III. Spółki kapitałowe. Dział I. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*, T. Siemiątkowski (red.), R. Potrzebszczak (red.), Warszawa 2012, s. 439–440; J.P. Naworski w: *Kodeks...*, t. 3, s. 659 i 660.

78 M. Romanowski, *Znaczenie prawne...*, s. 12.

79 K. Oplustil, *Instrumenty nadzoru korporacyjnego (corporate governance) w spółce akcyjnej*, Warszawa 2010, s. 792; por. także P. Błaszczyk, *Znaczenie prawne...*, s. 28.

80 W przypadku gdy zakresy uchwał, o których mowa w art. 228 pkt 2 oraz art. 393 pkt 2 k.s.h., krzyżują się z zakresem uchwały o wyrażeniu absolutorium, należy rozważyć możliwość stwierdzenia nieważności bądź uchylenia części uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na dochodzenie roszczeń odszkodowawczych za szkody powstałe przy zawiązaniu spółki lub wykonywaniu zarządu bądź nadzoru; por. K. Bilewska, *Uchylenie części uchwały zgromadzenia wspólników spółki z o.o.*, „Palestra” 2009/1–2, s. 233 i 234.

uchwały należy odróżnić kwestię jej skuteczności. Innymi słowy, niestwierdzenie nieważności uchwały względnie jej uchylenia w żaden sposób nie przesądza, że uchwała wywołuje zamierzone skutki prawne w postaci wyrażenia zgody na pociągnięcie założyciela bądź piastuna organu do odpowiedzialności.

Brak uchwały, o której mowa w art. 228 pkt 2 bądź art. 393 pkt 2 k.s.h., w przypadku dochodzenia roszczeń odszkodowawczych na podstawie czynności prawnej powoduje, że dana czynność prawna jest obarczona sankcją bezskuteczności zawieszoną według art. 17 § 2 k.s.h. Natomiast w przypadku dochodzenia roszczeń na drodze sądowej lub arbitrażowej brak uchwały na moment zamknięcia rozprawy powinien skutkować oddaleniem powództwa.

6. Podsumowanie

Uchwała zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia) w przedmiocie wyrażenia zgody na dochodzenie przez spółkę roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru stanowi konieczną materialnoprawną przesłankę dochodzenia tego rodzaju roszczeń.

Dla skutecznego wyrażenia zgody jest niezbędne, aby uchwała w swojej treści konkretyzowała, po pierwsze, osobę założyciela lub piastuna organu, względem którego ma być dochodzone roszczenie odszkodowawcze. Po drugie, uchwała powinna precyzować zdarzenia mające stanowić podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej. Po trzecie, uchwała powinna oznaczyć metodę dochodzenia roszczeń odszkodowawczych względem założyciela spółki bądź piastuna organu. Przy czym jest istotne, że brak takiego wyraźnego zastrzeżenia w treści uchwały nie musi jednak pociągać za sobą wadliwości uchwały, jeżeli w wyniku wykładni treści uchwały możliwe jest ustalenie konkretnego sposobu dochodzenia roszczeń odszkodowawczych.

Summary

Łukasz Cudny

Resolution in the matter of expressing consent for pursuit of claims for redressing damage done while forming the company or in its management or supervision

A resolution of the general meeting concerning the expression of consent for the company to pursue claims for redressing damage caused in the process of formation of the company or in the course of its management or supervision is an essential substantive law condition for pursuing this type of claims. The resolution should specify, firstly, the person of the promoter, member of the management board or member of the supervisory board against whom damages are claimed; secondly, the events which form the basis for civil liability for damage; thirdly, the method of claiming redress for the damage.

Łukasz Cudny

Autor jest doktorantem w Katedrze Prawa Handlowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz adwokatem.

REKLAMA

www.profinfo.pl

Komentarz i orzecznictwo

Najnowsze publikacje

Apelacja w postępowaniu cywilnym

Małgorzata Manowska

W publikacji kompleksowo omówiono problematykę związaną z apelacją jako środkiem zaskarżenia – z uwzględnieniem zarówno apelacji zwykłej, jak i apelacji uproszczonej – oraz z postępowaniem apelacyjnym. Szczególny nacisk położono na konstrukcję apelacji, jej wymagania formalne jako pisma procesowego oraz jako środka odwoławczego.

Skarga i skarga kasacyjna w postępowaniu sądowoadministracyjnym

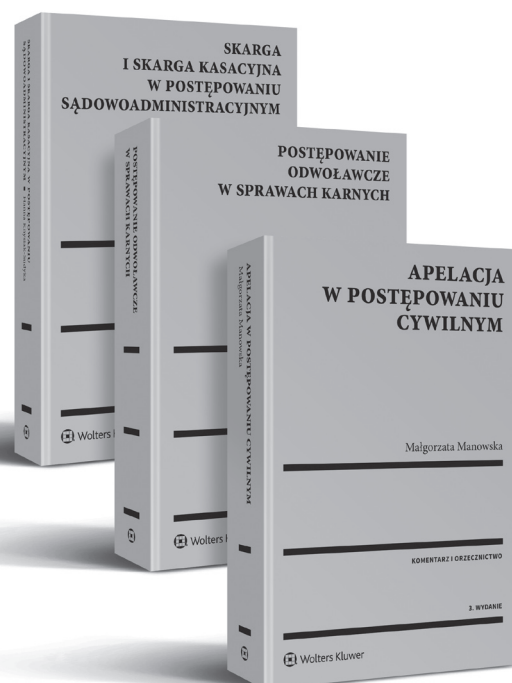
Hanna Knysiak-Sudyka

W książce zamieszczono komentarz do wybranych przepisów Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, mających istotne znaczenie na etapie sporządzania skargi do WSA oraz skargi kasacyjnej do NSA. Uwzględnione zostały także te przepisy, które dotyczą wniosków dodatkowych, fakultatywnie zamieszczanych w tych pismach procesowych.

Postępowanie odwoławcze w sprawach karnych

Dariusz Świecki

Publikacja stanowi kompleksowe i dostosowane do zmian w procedurze karnej obowiązujących od 1 lipca 2015 r. opracowanie problematyki postępowania odwoławczego w sprawach karnych w ujęciu praktycznym. Szczególny nacisk położono na wyjaśnienie kwestii budowy środka odwoławczego (apelacja, zażalenie) i wymogów co do jego treści.

KSIĄŻKI DOSTĘPNE W KSIĘGARNI INTERNETOWEJ

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Wolters Kluwer